

Datum: 2020-02-19
Handläggare: Jenny Hellsten
Direktr: 0322-61 61 39
Diariernr: 2019.724 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion om återvändande IS-terrorister

Ärendebeskrivning

Glenn Pettersson (S), Boris Jernskiegg (SD), Agneta Grange (SD), Zandra Pettersson (SD), Otto Stryhn (SD), Kristina Poulsen (SD) och Lars-Olof Jaeger (SD) har till kommunfullmäktige den 30 oktober 2019, § 214 lämnat en motion om återvändande IS-terrorister.

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta att uttala följande:

- de som deltagit i eller understött terrorism, till exempel återvändande IS-terrorister, inte är välkomna till Alingsås kommun
- kommunen inte skall hjälpa dessa personer på något sätt, varken med skattemedel eller personella resurser.
- Alingsås kommun prioriterar, genom detta ställningstagande, våra kommuninvånares trygghet och säkerhet, samtidigt som vi tar ställning för alla de som blivit terrorismens offer.
- säkerhetsavdelningen löpande har kontakt med berörd myndighet så att vi säkerställer att det inte flyttar hit återvändande IS terrorister.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 11 november 2019 att lämna motionen till kommunledningskontoret för beredning.

Förvaltningens yttrande

Vad kommuner har rätt att göra framgår av kommunallagen. Kommuner får ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller landstingets område eller deras medlemmar. Detta avser inte sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan ska ha hand om (2 kap, 1-2 §§ kommunallagen).

Säkerhetspolisen (SÄPO) har huvudansvaret för att bekämpa terrorism och att minska hot från våldsbejakande extremism. SÄPO genomför individuella bedömningar av individer som återvänder från konfliktområden, utifrån avsikt och förmåga att begå brott. Myndigheten samverkar bland annat med Polismyndigheten, som delges information om de som anslutit sig till en terroristorganisation i ett konfliktområde och sedan återvänt. SÄPO gör även en orosanmälan till kommuners socialtjänst för alla de barn som återvänt från konfliktområden i Syrien och Irak.

Flera skärpningar av lagstiftningen som berör terrorism har genomförts de senaste åren. För att ytterligare förbättra möjligheterna att förhindra och bekämpa terrorism föreslår regeringen i en proposition den 24 oktober 2019 ett särskilt straffansvar för den som har vissa former av samröre med en terroristorganisation, om gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen. Det föreslås även bli straffbart att offentligt uppmana och rekrytera till samröre med en terroristorganisation. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2020.

Motionärernas förslag är bland annat att kommunen inte ska hjälpa den utpekade gruppen på något sätt, vare sig med skattemedel eller personella resurser. Förslaget innebär med andra ord att socialtjänstlagen inte ska tillämpas i kommunen vad gäller vissa personer, i det här fallet så kallade IS-anhängare.

Rätten till bistånd regleras i socialtjänstlagen. Socialtjänstlagen handlar om vilka rättigheter en person har till ekonomiskt bistånd, vård och omsorg. Lagen innehåller regler för hur kommunen ska hjälpa dem som inte kan få stöd på något annat sätt. Det finns ingen laglig grund som hindrar återvändande IS-anhängare från att söka försörjningsstöd. Har personen dömts och sedan avtjänat sitt straff, har kommunen ingen rätt att neka stöd enligt till exempel socialtjänstlagen, om personen är biståndsberättigad i övrigt.

Alingsås kommun arbetar aktivt mot våldsbejakande extremism. Med våldbejakande extremism avses personer eller grupper som brukar våld i syfte att främja sina politiska eller religiösa ståndpunkter, till exempel den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön. Kommunstyrelsen antog den 14 oktober 2019, § 185 reviderade riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism. Ansvaret för att leda och samordna arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism ligger inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Organisatoriskt ligger ansvaret på kommunledningskontoret, under säkerhetsenheten. Säkerhetsenheten samverkar både med berörda verksamheter inom kommunen och med berörda aktörer utanför den kommunala organisationen. Kommuninvånarens trygghet och säkerhet säkerställs även bland annat genom övrigt arbete som bedrivs inom säkerhetsenheten på kommunledningskontoret. Policy, riktlinjer och organisation för säkerhet- och beredskapsarbetet antogs av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen under 2019.

Kommunledningskontoret bedömer att lagstiftningen ger kommunen få eller inga förutsättningar att arbeta enligt motionens förslag. Kommunledningskontoret föreslår att motionen ska avslås.

Ekonomisk bedömning

Förslaget att avslå motionen innebär inga kostnader.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunledningskontorets yttrande antas som kommunstyrelsens eget.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Cecilia Knutsson
Stabschef

Jenny Hellsten
Strateg